

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/265
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/54
Karar Numarası : 2025/470
Başvuran : M.S.K.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, bulunduğu ceza infaz kurumunda avukat görüş odasında tutulmak suretiyle kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Bulunduğu Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 18/6/2022, 6/7/2022 ve 1/9/2022 tarihlerinde ve her defasında üç ile altı gün arasında olacak şekilde Kurumda bulunan avukat görüşme odasında tutulduğunu,

b. Söz konusu avukat görüşme odasının, bir kişinin burada kalmasına elverişli şartları haiz olmadığını,

c. Burada tutulduğu süreçte tuvalet ihtiyacını gidermesi için kendisine bir şişe verildiğini ve yemeklerin de kendisine tek bir tabakta karışık olarak verildiğini ve personelin tabağı odaya botu ile iterek ilettiğini,

ç. 2,3,4 ve 5 Eylül 2022 tarihlerinde avukat görüşme odasında tutulduğu sürede kendisine kahvaltı verilmediğini ve tüm bu durumların işkence ve kötü muamele yasağının ihlâli niteliğinde olduğunu,

iddia etmektedir.

3. Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın, ... no.lu odada kalmakta iken ayağı ve çekpas sopası ile kaldığı odanın kapısına vurarak "*beni bu odadan alacaksınız, alana kadar kapıya vurmaya devam edicem, gerekirse kan akıtıcam.*" diyerek tehditte bulunduğunu, ayrıca aynı gün Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (ACEP) sisteminden ailesini arayarak "*koğuşta bana saldırdılar, beni koğuştan çıkarıyorlar şimdi*" demesi üzerine tedbiren ve geçici olarak ... odaya yerleştirildiği,

b. Burada bulunduğu süre zarfında kendisini tuvalete ve havalandırmaya götürmeye çalışan memurlara

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kafa atarak yaralanmasına sebep olduğu, bu olaya istinaden hükümlünün ve görevli memurların darp cebir raporu alınmak üzere Bafra Devlet Hastanesine götürüldüğü,

c. Bu olayın ardından başvuranın, havalandırma bahçesine çıkmayı istemediği ve disiplin soruşturması sürecindeki tanık ifadeleri ve savunma istem talepleri sürecinde başvuranın, 1/9/2022 ile 5/9/2022 tarihleri arasında ... ve ... no.lu odalarda tedbiren ve geçici olarak kaldığı, 5/9/2022 tarihinde ise... no.lu odaya yerleştirildiği,

belirtilmiştir.

4. Muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve kendisinden yazılı görüşü talep edilmiş ancak başvuran tarafından herhangi bir görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarına göre; "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir*", "*Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir: "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesine göre: *"Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz. Özellikle, hiç kimse kendi özgür rızası olmadan tıbbi ya da bilimsel deneylere tabi tutulamaz."*

13. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) *"İşkence yasağı"* başlıklı 3'üncü maddesine göre: *"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz."*

14. Anayasa'nın *"Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı"* başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağını; kimsenin insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamayacağını düzenlemektedir. Anayasa'nın 17'nci maddesi, ceza infaz kurumunda tutulan bir mahpusun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını da koruma altına almaktadır. İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahpusları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Diğer taraftan Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmemekte ve işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike hâlinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesi benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörmemiştir (Anayasa Mahkemesi [AYM], Turan Günana, B. No: 2013/3550,19/11/2014, para. 39).

15. Bir muamelenin Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekir. Her olayda asgari eşiğin aşıp aşılmadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. (AYM, Tahir Canan, B. No: 2012/969,18/9/2013, para. 23).

16. Personelin müdahale için kullandığı güç ölçülü ve kademeli olmalıdır. (AYM, Arif Haldun Soygür, B. No: 2013/2659, 15/10/2015, para. 86-87).

17. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un *"İnfazda temel ilke"* başlıklı 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında *"Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz."* ve *"Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler"* başlıklı 6'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde *"Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektirilir"* şeklindeki düzenlemeler ile açıkça kötü muamele yasağı vurgulanmıştır. Dolayısıyla bahse konu düzenlemeler ile verilen bir mahkûmiyet veya tutuklama kararının infazında

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

mahkûmlar için sağlanacak şartların insan onuruna saygıyı koruyacak nitelikte olması öngörülmekte ve idareye bu şartların sağlanması sorumluluğu tevdi edilmektedir.

18. Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesine göre tek kişilik oda için mahpus başına 6 metrekare (m²) yaşam alanı düşmelidir. Tek kişilik odalardaki banyo ve tuvalet bölümü kişi başına düşen 6 m² hesabından ayrı tutulmalı ve (genellikle 1 m² ila 2 m² tutarında) bir banyo/tuvalet eklentisi bulunmalıdır (Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi [CPT], Ceza İnfaz Kurumlarında Mahkûm Başına Düşen Yaşam Alanı: CPT Standartları Raporu, Strazburg, 2015, s. 3).

19. AYM, kişisel yaşam alanı büyüklüğünün asgari standardı karşılamasının her zaman tek başına yeterli olmayacağını, bir mahpus için minimum yaşam alanının sağlandığı infaz kurumlarında tutma koşullarının diğer yönlerinin inceleneceğini; temel sıhhi ve hijyen gereklerine uygunluk, tuvalet ve banyonun mahrem kullanılması, açık hava egzersizi, doğal ışığa ve havaya erişim, havalandırma ve ısıtma sistemlerinin yeterliliği konusundaki eksikliklerin bütün olarak değerlendirilmesi sonucunda ihlal kararı verilebileceğini ifade etmiştir (AYM, Mustafa Kılıç, B. No: 2019/32057, 20/7/2023, para. 25).

20. Avrupa Cezaevi Kurallarına göre ayırma niteliğindeki tedbirler; amaca ulaşmak için gerekli en kısa süreyle kullanılmalı, bu amaçlar doğrultusunda düzenli olarak gözden geçirilmeli, ayrılan mahpuslar ayırmanın belirtilen amacını karşılamak için gerekli olanların ötesinde başka kısıtlamalara tâbi olmamalı ve ayırma için kullanılan odalar, bu kurallarda mahpusların diğer barınma yerleri için öngörülen asgarî standartları taşımamalıdır. (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Cezaevi Kuralları, 2020, s. 15).

21. AYM, kötü muameleye maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emareleri ve delilleri sunmaları gerektiğini; bu kapsamda mağdur olduğunu ileri süren kişilerin açıklamalarının olgulara dayanmaması, iddialarının delillerle desteklenmemesi hatta kimi zaman delillerin uyumsuzluğu, kötü muamelenin yapıldığı yer, zaman ve diğer konulardaki çelişkili ifadeleri gibi hususların kötü muamelenin gerçekliğini şüpheye düşüreceğini ifade etmektedir (AYM, Beyza Metin, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45-46).

22. Somut olayda farklı tarihlerde başvuranın avukat görüş odasında tutulduğu iddiasına yönelik olarak muhatap Kurumdan kamera kayıtları istenmiş ve dosyaya eklenmiştir. Bahse konu kamera kayıtları incelendiğinde başvuranın 1/9/2022 ve 5/9/2022 tarihleri arasında avukat görüşme odasında tutulduğu görülmektedir.

23. Dosya münderecatında bulunan kamera kayıtlarından ayrıca başvuranın burada tutulduğu süre içerisinde, ilgili odada lavabo bulunmaması nedeniyle müteaddit defa tuvalet ihtiyacını gidermesi için görevli personel tarafından lavaboya götürüldüğü ve gün içerisinde odaya yemek dağıtımı yapıldığı görülmektedir. Bu kapsamda başvuranın, burada tutulduğu süreçte tuvalet ihtiyacını gidermesi için kendisine bir şişe verildiğine, Haziran ve Temmuz 2022 tarihlerinde de avukat görüşme odasında tutulduğuna ve kendisine 2, 3, 4 ve 5/9/2022 tarihlerinde kahvaltı dağıtımı yapılmadığı ve yemeklerin personelin yemekleri odaya botuyla iterek ilettiğine yönelik iddialarını destekleyecek emarelerin mevcut olmadığı ve incelenen görüntülerde bu hususlara rastlanılmadığı anlaşılmıştır.

24. Avukat görüşme odaları; avukatlar ile tutuklu ve/veya hükümlü müvekkillerinin, müvekkil-avukat

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

gizliliği içerisinde görüşmelerini yapmalarına uygun olarak düzenlenmiş bölümlerdir. Avukat görüşme odaları özgülendikleri amaç gereği kişilerin sürekli kalmasına elverişli olmasalar da mahpusun fiziki ve manevi saldırıya uğrama veya etrafına zarar verme ihtimalinin mevcudiyeti durumunda ayırma tedbiri için kullanılmasını engel teşkil eder amir hüküm bulunmamaktadır. Nitekim somut olayda başvuranın, 1/9/2022 tarihinde ... no.lu odada kalmakta iken ayağı ve çekpas sopası ile kaldığı odanın kapısına vurarak; *“Beni bu odadan alacaksınız, alana kadar kapıya vurmaya devam edicem, gerekirse kan akıtıcam.”* diyerek tehditte bulunması ve ayrıca aynı gün ACEP sisteminden ailesini arayarak *“Koğuşta bana saldırdılar, beni koğuştan çıkarıyorlar şimdi”* demesi üzerine açılan disiplin soruşturması sürecinde kendisine, diğer mahpuslara ve cezaevi personeline zarar vermesinin önüne geçilmesi ve kendisi hakkında henüz bir hücreye koyma disiplin cezası da bulunmaması nedeniyle tedbiren ve geçici olarak avukat görüşme odasına yerleştirildiği tespit edilmiştir.

25. Başvuranın, hakkında yürütülen disiplin soruşturmalarının hemen ardından avukat görüşme odasından alınması ve bu odada 5 gün süreyle tutulmuş olması göz önünde bulundurulduğunda söz konusu tedbirin amaca ulaşmak için gerekli en kısa süreyle kullanıldığı, bunun ölçülü, kademeli ve makul kabul edilebilecek düzeyde olduğu, başvuranın kötü muameleye maruz kaldığı hususunda yeterince açık ve ciddi emareler bulunmadığı, bunun yanı sıra başvuranın infaz ve koruma memurlarına saldırgan tavırlar içinde olduğu, kendisinin lavabo, yeme-içme ve kişisel temizlik gibi diğer ihtiyaçlarının karşılamasına engel olunmadığı ve bu ihtiyaçlarının talebi üzerine yerine getirildiği değerlendirildiğinde farklı bir odada geçici süreyle barındırılmasının amaca uygun olduğu ve olağandışı herhangi bir başka kısıtlamaya sebebiyet vermediği dosya kapsamından ve incelenen kamera kayıtlarından anlaşılmıştır.

26. Tüm bu hususlardan hareketle; başvuranın 1-5/9/2022 tarihleri arasında, avukat görüşme odasında tutulmuş olması konulu olayda, kötü muamelenin tespitinde ölçüt olarak kullanılan asgari eşiğin aşılmadığı ve ölçülülük ilkesine uygun olduğu değerlendirildiğinden kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: